

Sloydify society

– en rapport om den del av projektet som genomförts i Norrbotten

Sloydify society

Under perioden 2014-2015 pågår ett samarbetsprojekt mellan läns hemslöjds konsulenterna i de fyra nordligaste länen. Det heter *Sloydify society* och är ett projekt som undersöker hur Hemslöjden kan arbeta med "sambands-slöjd", eller ett hantverksbaserat socialt entreprenörskap. Arbetet i projektet påbörjades i samband med visningen av utställningen *Next Level Craft* i Umeå under kulturhuvudstadsåret 2014. Inom ramen för projektet utvecklas nya sätt där hemslöjdare, organiserade genom länens hemslöjds konsulenter, kan engagera samhällsaktörer i civilsamhället samt en bredare publik. Projektets aktiviteter avser att undersöka hur slöjden som näringsverksamhet kan vara en aktiv del av, eller till och med tjäna, samhället. Idékonceptet är framtaget av Otto von Busch och Helena Hansson från Högskolan för design och konsthantverk i Göteborg.

Görandet som metod

Inom ramen för projektet utvecklar läns hemslöjds konsulenter i vart och ett av de fyra länen ett eget "case"/en egen metod. I Norrbotten arbetar Pia Jägstrand i projektet och här har även länets konstkonsulent Lena Ylipää engagerats, och som genom det breddat projektet till att omfatta både slöjd och konst. Utgångspunkten i arbetet är att undersöka hur själva görandet, som finns i både slöjden och konsten, kan vara ett verktyg i arbetet med långtidssjukskrivna och långtidsarbetslösa.

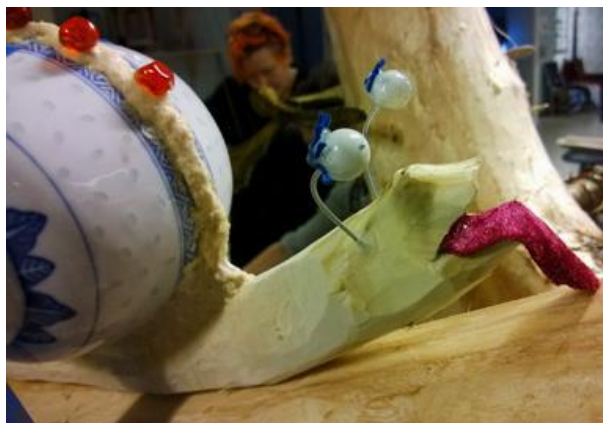
Idérum, som är namnet på en verksamhet inom Luleå kommuns arbetsmarknadsförvaltning, har varit en viktig samarbetspart i arbetet som pågått med att utveckla och pröva en metod. Likaså de professionella utövare inom slöjd- och konstområdena som involverats som handledare de workshops som arrangerats inom projektet.

När det gäller görandet som metod så ser vi också intressanta kopplingar mellan slöjden/konsten kontra makerkulturen och har undersökt detta närmare genom att knyta kontakter med representanter för nämnda område.

Att landa funderingar i en aktivitet

Vi har tidigare, redan innan projektet *Slojdify society*, genomfört en workshop i syfte att bygga nätverk och erbjuda olika grupper att mötas genom görandet. Resonemangen kring görandet som metod har varit många och långa. Det spår vi arbetat med i *Slojdify Society* bygger på tankar om den sociala mötesplatsen kring görandet, möjligheten att växa som människa genom en processinriktad aktivitet där lärandet och gemenskapen är viktigare än slutprodukten. Under förberedelserna för aktiviteten har vi träffat företrädare för verksamheter som tangerar dessa tankar. Den framväxande makerkulturen bygger till stor del på det gemensamma utvecklandet av idéer och styrkan i det sociala sammanhanget. En tillåtande attityd och öppna miljöer skapar ett inbjudande och generöst klimat. Att växa, utvecklas och stärka sin självkänsla genom kreativt arbete i en tillåtande miljö upplever vi som en möjlig metod för att förebygga såväl psykologiska som fysiologiska problem som utanförskap av olika anledningar kan bidra till.

Genom arbetet med *Slojdify society* har vi haft möjligheten att resonera kring och hämta kunskap om en mängd verksamheter där görandet har en viktig roll. Vi har också haft möjligheten att bolla vårt resonemang med företrädare för hemslöjdskonsulenterna, forskare inom konsthantverk och slöjd, representanter för verksamheter inom makerkultur, folkhälsa och arbetsmarknadsförvaltning.

Genomförande av aktiviteter

Den huvudsakliga samarbetsparten under projektet har varit Idérum, vars verksamhet är en del av den kommunala arbetsmarknadsförvaltningen i Luleå. Där erbjuds långtidsarbetslösa och långtidssjukskrivna att göra praktik med skapandet som en central del. Rutiner i vardagen och möjligheten till social samvaro är också betydelsefullt i sammanhanget. Veldig fina verkstäder finns att tillgå där det arbetas med återbruk och tillverkning av produkter huvudsakligen på beställning av andra kommunala förvaltningar eller för försäljning i den egna lilla butiken. Verksamheten drivs inte med vinstkrav eller utåtriktat i högre grad. De medverkandes behov är i centrum. Idérum har varit en idealisk samarbetspartner i detta projekt då deras tankar kring rehabilitering och arbetsträning går i linje med de tankar vi har kring görandet som metod.

Sloydify society på Idérum genomfördes i oktober 2014 med fyra handledare i två materialstationer. En textil station där handledarna fokuserade på ett gemensamt projekt samt en station med inriktning på trä där det fokuserades mer på teknik, enskilt arbete och experimenterande med hittade objekt. Dagen startade med en lära-känna-övning och teckning av porträtt utan att titta på papperet. Sedan följde arbete vid stationerna. Deltagarna fick själva välja station och byta när helst de hade lust. Enligt utvärderingen som gjordes upplevdes dagen positiv av såväl oss arrangörer och handledare som av deltagarna. Som så ofta hade man dock kunnat tänka sig två dagar.

Ytterligare en dag genomfördes i januari 2015, med två handledare. Denna dag fokuserade på mer avancerade trätekniker och kombinationen av redymades och andra material. Arbetet skedde individuellt men sammanfogades till en gemensam slutprodukt i form av ett fantasiträd. De deltagare som tidigare hade arbetat med textil tog sig an det mer svårformade träet med bra resultat.

Erfarenheter

Workshopdagarna på Idérum bidrog positivt till verksamheten på flera sätt. Dels genom att bryta det fastlagda schemat med en lustfylld aktivitet som inspirerade till nytänkande och kreativitet. Dels genom att introducera nya tekniker och kunskaper inom områden de vanligtvis arbetar med. Vi har kunnat erbjuda handledarna som engagerats i projektet möjligheten att bredda sitt fält vad gäller aktiviteter att erbjuda i sitt yrkesområde. De har kunnat utarbeta produkter i form av workshops och också fått fler kontakter i sina nätverk. Projektet har genom det förarbete och de aktiviteter vi genomfört, bidragit till ökade kunskaper och nätverk som är värdefulla inom länskonsulentverksamheten.

Professionella utövare på slöjd- och konstområdet som medverkat i projektet

I Norrbotten drivs projektet av Norrbottens läns landsting. De professionella utövare på slöjd- och konstområdet som hittills arvoderats i projektet är Annica Bensryd, Teis Christiansen, Catarina Engström, Peter Karbin.

Text och foto: Pia Jägstrand och Lena Ylipää